

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

491. An, & qualiter obligati ad decimas ab illis solvendis liberentur per consuetudinem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

renunciationem expressam & absolutam, saltem à privatis domibus, vel Prælati AA. iidem. et si rota Religio, cui datum est privilegium, illi ex iusta causa expressè valide possit renunciare, ut Pirh. citans Suar. c. 20. num. 3. de quo tamen dubitat Castrop. Quin etiam si dictum privilegium concessum private personæ, hæc illi valide renunciare possit expressè. Castrop. num. 4.

3. Tertio, per alienationem prædiorum, quæ ratione privilegii concessi Religiosis, v.g. exempta erant ab onere decimarum; hoc ipso namque, quod prædium aliquod desinat esse sub dominio Religionis, vel monasterii, & transsit in dominium alterius non privilegiati, desinit esse exemptum ab onere decimarum; cum hoc privilegium directè & principaliter concessum Religiosis, & intuitu illorum, & non in commodum alterius, cui id concessum non est, adeoque non transsit cum prædio vendito in emptorem. Neque etiam potest monasterium dictam immunitatem cum re alienata transferre in alium, cum ad hoc potestatem non habeat. Pirh. num. 77. Suar. cit. c. 20. nu. 6. Quod si tamen monasterium habens privilegium non solvendi decimas prædium suum cum alio commutaret, vel venderet, ut pecuniâ istâ emerret aliud, prædium illud emptum statim ac transsit in dominium monasterii, foret quoque exemptum, juxta tenorem privilegii; cum sit subrogatum prædii exempti, cujus proinde naturam & conditiones sequitur, non obstante Concilio Lateran. per textum cit. c. nuper. vetantis privilegia transire ad prædia deinceps acquirenda. cumque tale prædium emptum seu commutatum pro alio non sit prædium simpliciter de novo acquiritum, sed subrogatum loco alterius; neque per hoc notabiliter crescant bona talis Ecclesiæ cum gravamine alterius, ob quæ emanavit principaliter dicta constitutio. Pirh. & Suar. ll. cit.

Quæstio 491. An, & qualiter obligati ad decimas, ab illis solvendis liberari possint per consuetudinem?

Respondeo ad primum: obligationem solvendi decimas, sive reales sive personales per contrariam consuetudinem communitatis aliquis tolli & abrogari posse tam à laicis, iisque etiam parochianis, non solum ut hoc vel illo modo solvantur; vel non nisi petita à paroco; Item ut non solum ex parte, ut nimirum solvatur, v. g. tantum vigesima, vel alia pars quæcumque minor, vel solvatur ex certis tantum fructibus, v. g. ligno, fano, &c. & non ex aliis; sed & in totum, ita ut nihil nomine decimarum pendatur modò ministris Ecclesiæ aliunde quàm ex decimis, v. g. ex redditibus, fundis Ecclesiæ, oblationibus, piis Legatis provisum sit de congrua sustentatione; tunc enim iis solvenda sunt decimæ, non nisi ex lege Ecclesiastica, quæ per consuetudinem legitime inductam & præscriptam omnino tolli potest. Barbof. de off. paroch. c. 28. §. 2. num. 64. citans pro singulis hujus responsionis partibus quamplurimos, Pirh. ad tit. de decim. num. 126. citans Navar. l. 3. conf. 2. de decim. Azor. p. 1. l. 7. c. 26. q. 4. Suar. l. 1. c. 12. num. 8. Less. l. 2. c. 39. num. 25. Canis. de decim. c. 17. num. 8. &c. Castrop. p. 2. num. 3. contra Covar. c. 17. num. 10. Guttier. c. 21. num. 35. Aragon. l. 2. q. 78. c. 1. apud Laym. Theol. moral. l. 4.

17. 6. c. 6. num. 10. consentes, quod licet lex decimarum sit Ecclesiastica, in totum tamen non potest abrogari per consuetudinem, sed tantum secundum aliquotam. Verum ut bene Pirh. si potest tolli quo ad aliquotam, quia lex est humana, etiam in totum potest tolli: quare Auctores illos Laym. intelligendos censet sub hac conditione; si ministri aliunde non habeant sustentationem, Sed neque consuetudo illa irrationabilis est ex eo etiam, quod vix sic videantur ministri Ecclesiæ communitati inservire gratis; nam dum reliquus populus non magis inde gravatur, diæque ministri sufficientem sustentationem & ornatum habeant, et si non tantæ altimationis, cum etiam quandoque convenientius sit experiri paupertatem aliquam, consuetudo hæc aliunde satis honestatur, & vex hoc, quod populi ac civitates minus graventur solutione decimarum, præsertim ubi multi sunt carentes prædiis & animalibus, Sed neque gratis per hoc serviunt ministri, cum illis ab aliis satis provideatur de sustentatione; quam & non plus exigere possunt ex rigore, Castrop. loc. cit. nu. 5. Neque argumentatio valet à tributo, à cuius solutione Regi facienda eximere nequit consuetudo, juxta l. comperimus. c. de præscrip. 30. annor. cum Pontifex noluerit vires auferre consuetudini respectu decimarum etiam sibi solvendarum, sicut Princeps abstulit respectum tributi sibi pendendi, præterquam, quod juxta Felin. & Abb. in c. ad audientiam. de præscrip. tributa dentur immediate in recognitionem Regiæ Dignitatis, & secundario in Regis sustentationem; decimæ vero primario in sustentationem ministrorum, & secundario in recognitionem divinæ Excellentie. Castrop. l. cit.

2. Respondeo ad secundum: ut tota communitas aliqua eximat se ab obligatione solvendi decimas per consuetudinem inductam contra legem decimarum, sciente & tolerante Papâ non solutionem decimarum (quamvis in hoc casu abrogeretur lex decimarum non tam à communitate viâ consuetudinis præscriptæ, quam viâ conniventis, seu per tacitam revocationem Legislatoris, accedente præterea consensu illorum, quorum interest solvi decimas, & eas tamen non exigunt, censentur eas remittere) non requirit certum tempus, sed sufficienter actus legi contrarii, ex quibus præsumi possit tacitus consensus Legislatoris, & quod actus illi vel omissiones actuum pervenerint ad ejus notitiam. Laym. loc. cit. num. 11. & ex eo Pirh. n. 131. Ut verò eximat à dicta obligatione, dum non solutionem ignoravit Papa, sufficit per se quidem loquendo tempus 40. annorum (imò secundum aliquos, quorum sententiam probabilem censet Castrop. minus probabilem & juri consonam, indicat Pirh. annorum decem) quo populus fuit in possessione immunitatis à solvendis decimis cum bona fide continuata, etiam sine alio titulo (secus est de præscriptione, utpote quæ titulum requirit, præcipuè dum jus resistit. Castrop. loc. cit.) re ipsa tamen requiritur tempus longius, eò quod cum populus ab initio non solvendo decimas, dum sciret se ad hoc teneri, peccaret, immediati illius successores non potuerint inchoare consuetudinem bonæ fide, sed prius illi successores, qui jam scientes ab antecessoribus suis per longissimum tempus non fuisse solutas decimas, ac proinde putare possunt, ipsos justam habuisse causam non solvendi, vel propter privilegium, vel tacitam legislatoris revoca-

revoca-

revocationem, similemve causam ipsis incognitam; adeoque revera populus re ipsa legem decimarum abrogare non potest per consuetudinem, pontifice iguorante, sine titulo, nisi decimas non solverit immemoriali tempore, quod ipsum tribuit praesumptionem juris. Pirh. n. 132. ex Suar. Quia tamen consuetudine immemoriali non obstante, manet Pontifici integra potestas (utpote, quae cum sit divina, & necessaria ad bonam gubernationem Ecclesiae, per nullam consuetudinem tolli aut minui potest. Suar. cit. c. 12. num. 20. Pirh. cit. num. 132.) praecipendi, ut decimae iterum integre solvantur. Idque non tantum ob egentiam ministrorum Ecclesiae, sed & ob alias causas concernentes bonum Ecclesiae AA. iidem.

Questio 492. An, & qualiter per praescriptionem (intellige, proprie talem, hoc est, quae fit à particularibus personis, vel respectu particularium praediorum; cujusmodi praescriptione lex decimarum non simpliciter abrogatur; quia lex est commune praecipuum universim obligans, sed interdum aliqua personae particulares liberentur à dicta legis obligatione) detur exemptio à solvendis decimis?

1. Respondeo ad primum: posse quoque aliquos eximi praescriptione (ad quam requiritur possessio saltem civilis, titulus probabilis, verus seu praesumptus, bona fides continuata toto tempore ad praescribendum requisito, & hoc ipsum tempus, quod pro varietate rerum, quae praescribuntur, varium est, ut compendio videre est apud Castrop. l. cit. p. 5. num. 1. ubi & in quo differat à consuetudine praescriptio) à solvendis decimis. Castrop. ibid. Laym. n. 11. cum communi. Ratio ferè est eadem, quae de consuetudine.

2. Respondeo ad secundum: ad hanc praescriptionem requiruntur anni 40. cum titulo, vel tempus immemorabile sine titulo, juxta c. 1. de praescript. cum jus commune resistat praescribenti decimas. Pirh. n. 129. citans Molin. ... d. 25. n. 5. Suar. l. 1. c. 13. n. 1. Less. loc. cit. n. 26. Castrop. loc. cit. n. 2. intercedente enim tempore immemoriali credendum non est, antecessores justum aliquod privilegium secutos non fuisse, vel pacto aliquo hanc obligationem non redemisse; dum è contra deficiente hoc tempore immemoriali semper praesumatur mala fides, quamdiu titulus non ostenditur, cum jus semper resistat praescriptioni. Castrop. loc. cit. Jam verò praescriptio multò magis vim habet circa decimarum circumstantias, ut dictum de consuetudine, v. g. ut solvantur ex his rebus, & non ex aliis, hanc mensuram hoc tempore, huic Ecclesiae, & non illi, &c. Castrop. loc. cit.

3. Denique praescriptio non solvendi decimas se non extendit ad praedia acquirenda; cum praescriptio requirat possessionem; unde de solis illis praediis potest eximere, de quibus est legitime praescripta possessio, secus ac privilegium, quòd cum non requirat possessionem, ad omnia etiam in futurum possidenda potest extendere,

Castrop. p. 12. in fine.

* * * *

* *

Questio 493. An transactione, commutatione, similive pacto eximi quis possit à decimis?

Respondet affirmativè Pirh. num. 133. Castrop. loc. cit. num. 4. Fagund. ad praecip. 5. l. 3. c. 2. num. 2. &c. modò tamen similia pacta munitur sufficiente auctoritate, hoc est, pontificia, dum inter Clericos & laicos facienda compositio de futuris decimis in perpetuum, vel ad longum tempus; Episcopali tamen auctoritate sufficiente, dum inter unam & aliam Ecclesiam facienda compositio, Argumento c. ex multiplici, h. t. AA. iidem. Et licet auctoritate Episcopi fieri nequeat, ut Clericus paciscatur cum laico, sic, ut hic ab omni decimarum debito solvatur, ita ut hæc pactio sit perpetua, transeatque ad successores; fieri tamen hæc auctoritate potest pactio, ut decimae solvantur, ex talibus rebus, in hac mensura, in hoc loco, non integrè; concessa siquidem est ob utilitatem Ecclesiae hæc potestas Episcopis, hujusmodi pacta, dum hæc ad circumstantias decimarum pertinerè videntur, quin & in tantum relaxandi jus commune solvendi integrè decimas, si partes inter se consentiant. Castrop. n. 5. citans Hostiens. in c. statui-mus. 2. de transact. & Suar. ubi ante. n. 15. Porro dum compositio fit, non super jure decimandi, sed super fructibus, quos vel Rector Ecclesiae percipere debet, validè & licitè fit, etiam pro tota vita Rectoris absque consensu superioris; cum tunc non alienentur bona Ecclesiae, sed propria. c. veniens, de transact. Abb. ibid. Fagund. l. cit. num. 18. Castrop. cit. num. 4. Unde jam consequens est, posse sic fieri à quolibet particulari compositionem de decimis jam debitis pro aliis fructibus; quemadmodum eà tali remitti possunt ex rationabili causa. Bonac. d. ut. de praec. Eccl. q. unica. p. 5. num. 3. apud Castrop. l. cit. Idem vult Pirh. cit. num. 133. ex Suar. dum ait: decimae ab Ecclesiasticis omninò remitti possunt illis, qui ad illas solvendas tenentur, non solum ratione paupertatis; sed etiam divitiibus concordiae vel scandali vitandi gratià, vel ob aliam justam causam.

Questio 494. Quae jure communi poena statuta non solventibus, aut solvi impediens, aut aliquo modo usurpantibus decimas?

1. Respondeo primò, excommunicari possunt ac debent, qui decimas integras non solvunt iis, quibus debent, c. statui-mus. 16. q. 1. c. pervenit. c. ad hæc. c. ex parte h. t. Barbof. cit. c. 28. §. 4. n. 15. Castrop. cit. p. 15. n. 1. Pirh. num. 165. cum communi. Hanc poenam confirmat Trid. sess. 25. c. 12. his verbis: qui decimas subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur. Intelligendum autem hoc est, monitione præviâ. Pirh. l. cit. Barb. l. cit. citans Azor. p. 1. l. 7. c. 24. q. 17. Suar. Riccium, &c.

2. Secundò addit Trid. negationem absolutionis hisce verbis: neque ab hoc crimine nisi plenâ restitutione secutâ solvantur. Quod tamen limitandum, nisi ob impotentiam commodè restituere nequeant decimas. Pirh. loc. cit. citans Sanch. l. 2. mor. c. 20. n. 19. Barb. n. 16. citans Nav. in man. c. 17. num. 59. Castrop. l. cit. citans Bonac. Molin. &c. Et addit sufficere ad obtinendam absolutionem, si promittat & juret, se soluturum, dum potest; vel nisi remissa sint decimae ab eo, cui debentur. Barbof. Castrop.